

Sygn. akt III RC 75/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w S. III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie :

Przewodniczący : Sędzia Sądu Rejonowego Paulina Arendt

Protokolant : Martyna Zbrzeska

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2017 r. w S.

na rozprawie

sprawyz powództwa małoletnich F. P. (1) i F. P. (2) reprezentowanych przez matkę I. F.

przeciwko A. P.

o podwyższenie alimentów

oraz

sprawy z powództwa A. P.

przeciwko małoletnim F. P. (1) i F. P. (2) reprezentowanym przez matkę I. F.

o obniżenie alimentów

I. oddała powództwa małoletnich F. P. (1) i F. P. (2) o podwyższenie alimentów;

II. oddała powództwo A. P. o obniżenie alimentów;

III. wzajemnie znosi koszty procesu pomiędzy stronami.

Sędzia Sądu Rejonowego Paulina Arendt

Sygn. akt III RC 75/17

UZASADNIENIE

I. F., matka małoletnich F. P. (1) i F. P. (2) wniosła w ich imieniu przeciwko A. P. powództwo o podwyższenie alimentów, żądając zasądzenia kwoty po 600 zł miesięcznie w miejsce kwoty po 350 zł miesięcznie, wynikającej z wyroku Sądu Okręgowego w S. (...) z dnia 7 czerwca 2016 roku wydanego w sprawie X RC 335/16, płatne do dnia 10. każdego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od uprawomocnienia się wyroku.

Wraz z pozwem strona powodowa złożyła wniosek o zabezpieczenie o treści tożsamej do żądania pozwu.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że wyrokiem z dnia 7 czerwca 2016 roku Sąd Okręgowy w S. (...) w sprawie X RC 335/16 orzekł rozwód między I. F. a A. P., powierzając matce małoletnich wykonywanie władzy rodzicielskiej nad nimi. Jednocześnie Sąd zasądził od ojca dzieci alimenty na ich rzecz w kwocie po 350 zł miesięcznie dla każdego. Strona powodowa wskazała, że pozwany w miarę na bieżąco płaci zasądzone alimenty, ale ich wysokość

jest nieadekwatna do jego możliwości płatniczych i jej niewielkich dochodów. Zasądzone alimenty nie pozwalają na zaspokojenie podstawowych potrzeb synów.

Zdaniem strony powodowej pozwany nadal pracuje jako wojskowy i pobiera wynagrodzenie w kwocie ok. 3500 zł, a za każdy dzień na poligonie otrzymuje dodatkowo po 30 zł. Pobiera również ekwiwalent za każdy urlop w kwocie po 800 zł za każdego członka rodziny.

Strona powodowa wskazała, że po rozwodzie rodzice małoletnich dokonali podziału majątku wspólnego i w związku z tym, że A. P. przekazał byłej żonie należną mu część prawa do mieszkania, w zamian I. F. przekazała mu 72.200 zł. Kredyt na spłatę tej kwoty zaciągnęli rodzice matki małoletnich, ale to ona uiszcza comiesięczną ratę w kwocie po 600 zł. Również pozostałą kwotę matka małoletnich uzyskała od swoich rodziców, przy czym do ich zwrotu jest zobowiązana w miarę swoich możliwości.

Strona powodowa wskazała, że matka małoletnich jest obecnie zatrudniona w (...) w P., dokąd dojeżdża samochodem i gdzie otrzymuje wynagrodzenie za pracę w kwocie 2063,67 zł.

Strona powodowa wskazała, że koszty utrzymania rodziny wynoszą 3650 zł miesięcznie i składają się na nie: 600 zł – spłata kredytu, 380 zł – czynsz, 100 zł – energia elektryczna, 500 zł – paliwo oraz ubezpieczenie OC, 200 zł – opłata za przedszkole F., 1000 zł – wyżywienie, 200 zł – węgiel, 100 zł – abonament za telefony, 40 zł – abonament telewizyjny, 30 zł – Internet, 50 zł – gaz do butli, 200 zł – odzież, 100 zł – leki, 50 zł – wydatki związane ze szkołą F..

Strona powodowa podniosła, że w ostatnim okresie dokonano remontu pokoju starszego z chłopców oraz zakupu dla niego mebli. W najbliższym czasie planowany jest zakup mebli dla drugiego z chłopców.

Zdaniem strony powodowej dochody uzyskiwane przez matkę małoletnich wraz z alimentami nie pozwalają na zapewnienie dzieciom podstawowych potrzeb życiowych.

W odpowiedzi na pozew A. P. wniósł o oddalenie powództwa w całości, wniósł powództwo wzajemne o obniżenie alimentów na rzecz synów do kwoty po 300 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, począwszy od dnia złożenia pozwu wzajemnego, jak też o zasądzenia od strony powodowej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

W uzasadnieniu wskazał, że wskazane przez matkę małoletnich kwoty wydatków na paliwo, wyżywienie dzieci, zakup węgla, zakup odzieży dla dzieci są zawyżone. Nadto matka chłopców otrzymuje świadczenie wychowawcze, jak również bony świąteczne. Ponadto wraz z matką małoletnich mieszka jej partner, który partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania. Pracują oni w jednym zakładzie pracy, a zatem koszty dojazdów mają niższe. A. P. wskazał, że uczestniczy w kosztach utrzymania synów, albowiem gdy są pod jego pieczęcią to czyni na ich rzecz wydatki. Ponadto A. P. wskazał, że w dniu (...) urodziła mu się córka i jest obowiązany do lożenia również na jej utrzymanie. A. P. podkreślił, że aktualnie mieszka z rodzicami, a środki, które uzyskał od byłej żony w ramach podziału majątku, nie zaspokajają jego potrzeb mieszkaniowych, stąd będzie musiał zaciągnąć kredyt. Ponadto studiuje, aby podnosić swoje kwalifikacje.

W odpowiedzi na pozew wzajemny strona powodowa (pозwana wzajemnie) wniosła o jego oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa. Sprezycowała również żądanie pozwu, wnosząc o podwyższenie alimentów z kwoty po 350 zł miesięcznie na rzecz każdego dziecka do kwoty po 600 zł miesięcznie na rzecz każdego dziecka, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, od dnia złożenia pozwu poczynając.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

F. P. (1), ur. (...), jest synem I. F. i A. P..

F. P. (2), ur. (...), jest synem I. F. i A. P..

Dowód:

- odpisy aktów urodzenia, k. 34.

Sąd Okręgowy w S. (...) wyrokiem z dnia 7 czerwca 2016 roku w sprawie X RC 335/16 rozwiązał przez rozwód małżeństwo I. P. (obecnie F.) i A. P. z winy pozwanej. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad F. P. (1) oraz F. P. (2) powierzył matce dzieci, ustalając przy niej miejsce pobytu małoletnich. Kosztami utrzymania i wychowania chłopców obciążył oboje rodziców i z tego tytułu zasądził od A. P. na rzecz każdego z synów alimenty w kwocie po 350 zł miesięcznie.

Dowód:

- wyrok Sądu Okręgowego w S. (...), k. 96 akt X RC 335/16.

W czasie sprawy rozwodowej I. F. miała 32 lata. Pozostawała już w nowym związku partnerskim. Małżonkowie nadal korzystali ze wspólnego lokalu mieszkalnego, A. P., przebywał tam już rzadko, partycypując nadal częściowo w kosztach jego utrzymania. Mieszkanie to było objęte wspólnością majątkową małżeńską z A. P.. I. F. pracowała w (...) Sp. z o.o. w P. na stanowisku operatora za wynagrodzeniem w kwocie średnio ok. 1930 zł netto miesięcznie. Mieszkała również z małoletnimi synami, których koszty utrzymania ponosiła wspólnie z A. P.. Małoletni F. P. (1) uczęszczał do szkoły podstawowej, zasadniczo nie chorował. Małoletni F. P. (2) nie uczęszczał ani do szkoły ani do przedszkola. Miał dopiero rozpocząć edukację przedszkolną od września 2016 roku. Dziecko zasadniczo nie chorowało.

Dowód:

- protokół rozprawy przed Sądem Okręgowym w S. (...), k. 93-95 akt X RC 335/16,

- sprawozdania kuratora sądowego, k. 28-30 akt X RC 335/16,

- kopia zaświadczenia z (...), k. 77 akt X RC 335/16

- PIT-11 za 2015 r., k. 78 akt X RC 335/16.

W czasie sprawy rozwodowej A. P. pomieszkiwał już ze swoimi rodzicami. Utrzymywał styczność z synami, jak też łożył dobrowolnie na ich utrzymanie oraz ponosił częściowo koszty utrzymania mieszkania w postaci czynszu i mediów oraz raty kredytu na jego zakup i remont. Miał 32 lata i był żołnierzem kontraktowym. Uzyskiwał z tego tytułu dochód w kwocie ok. 2866,67 zł brutto, 2381,01 zł netto miesięcznie oraz kwotę 600 zł tytułem dodatku mieszkaniowego od grudnia. Korzystał z karty kredytowej.

Dowód:

- protokół rozprawy przed Sądem Okręgowym w S. (...), k. 93-95 akt X RC 335/16,

- faktury za zakupy żywności, odzieży, obuwia, k. 35-48, akt X RC 335/16

- PIT-11 za 2015 r., k. 49 akt X RC 335/16,

- potwierdzenia przelewów, k. 50-66 akt X RC 335/16,

- umowa o limit i kartę kredytową, k. 69-75 akt X RC 335/16.

W toku postępowania rozwodowego I. F. i A. P. porozumieli się co do podziału majątku wspólnego, tj. że A. P. opuści wspólne mieszkanie, przekaze byłej żonie prawo współwłasności tego lokalu w zamian za spłatę, a nadto że będzie uprawniony do zabrania części sprzętów domowych. Wartość lokalu ustalono już po rozwodzie.

Dowód:

- zeznania I. F., k. 405v-407v i k 95 akt XRC 335/16,
- zeznania A. P., k. 407v-409,
- zeznania E. P., k. 236-237.

Po zakończeniu sprawy rozwodowej i zabraniu części sprzętów z domu przez A. P., I. F. zakupiła nowy sprzęt AGD.

Dowód:

- zeznania I. F., k. 405v-407v,
- kopie dowodów sprzedaży z paragonami, k. 223-225.

Rodzice I. A. i J. F. zaciągnęli na okres 10 lat kredyt gotówkowy w kwocie 45.000 zł. Comiesięczna rata wynosi 587,48 zł. Kwotę tę faktycznie spłaca I. F..

I. P. (obecnie F.) poręczyła wekslem in blanco spłatę ww. kredytu.

Dowód:

- kopia umowy, k. 9-12,
- kopia harmonogramu spłaty, k. 13-15,
- kopia deklaracji wekslowej, k. 16-17,
- kopia umowy poręczenia, k. 18-19
- zeznania I. F., k. 405v-407v.

I. F. w dniu 29 lipca 2016 roku przekazała na rzecz A. P. kwotę 72.200 zł tytułem spłaty w ramach podziału majątku na podstawie aktu notarialnego repertorium A numer (...) z dnia 28 lipca 2016 roku. Kwotę tę uzyskała częściowo z kredytu, który zaciągnęli jej rodzice, częściowo z środków uzyskanych bezpośrednio od nich.

Dowód:

- kopia potwierdzenia przyjęcia przelewu do realizacji, k. 8,
- zeznania I. F., k. 405v-407v,
- zeznania A. P., k. 407v-409,
- zeznania E. P., k. 236-237.

I. F. jest nadal zatrudniona w (...) Sp. z o.o. w P. jako lider za wynagrodzeniem – średnio 2.533,97 zł netto miesięcznie (za okres od października 2016 r. do marca 2017 r.).

Jej wynagrodzenie za lipiec 2017 r. wyniosło 3.559,98 zł, za czerwiec 2017 r. – 2.192,21 zł, za maj 2017 r. – 2.194,02 zł, za kwiecień 2017 r. – 2.742,62 zł. Średnio – 2.672,21 zł netto miesięcznie.

Dowód:

- kopia zaświadczenia, k. 20, 94, 115,

- karty wynagrodzeń, k. 88-93,
- wydruk operacji bankowych, k. 298-328.

I. F. ponosi koszty utrzymania mieszkania oraz mediów w postaci: czynszu – 380 zł i opłaty za energię – 207,23 zł. Zakupuje węgiel jako opał za kwotę ok. 1445 zł (1980 kg) oraz gaz w butli, której jednorazowy koszt wynosi 52 zł. Nadto, gdy wystarcza jej wolnych środków, przekazuje swoim rodzicom po 600 zł tytułem spłaty kredytu za mieszkanie. Koszty utrzymania mieszkania dzieli już od jesieni 2016 roku ze swoim partnerem. (...) I. F. pracuje razem z nią w tym samym zakładzie pracy i w tych samych godzinach. Do pracy jeżdżą jednym samochodem.

Dowód:

- kopie potwierdzeń przekazów, k. 21-23,
- potwierdzenie zakupu węgla, 76, 220,
- paragon za zakup butli gazu, k. 75, 231,
- zeznania I. F., k. 405v-407v,
- zeznania E. P., k. 236-237.

Małoletni F. P. (2) od września 2016 do sierpnia 2017 roku uczęszczał do przedszkola, za które opłata wynosiła ok. 200 zł. W tej opłacie zawierał się również koszty wyżywienia małego. Od września 2017 roku małoletni uczęszcza do nieodpłatnego punktu przedszkolnego.

Dowód:

- kopia dowodu wpłaty, k. 24, 139.
- zeznania I. F., k. 405v-407v,
- zeznania A. P., k. 407v-409.

Małoletni F. P. (1) jest uczniem II klasy szkoły podstawowej. Chłopiec nie wymaga zakupu podręczników, gdyż otrzymuje darmową wyprawkę. Jego rodzice ponoszą koszty wycieczek, składek, ubezpieczenia, ewentualnie dodatkowo – akcesoriów papierniczych.

Dowód:

- pisma ze szkoły, k. 117-120,
- potwierdzenie zakupu akcesoriów szkolnych, k. 395-396, 401,
- zeznania I. F., k. 405v-407v,
- zeznania A. P., k. 407v-409.

Małoletni F. i F. P. (2) są dziećmi zasadniczo zdrowymi. Zdarzają im się przeziębienia czy inne infekcje, które nie wymagają długotrwałego leczenia. Wtedy rodzice zakupują syropy czy inne leki.

Dowód:

- zeznania I. F., k. 405v-407v,

- zeznania A. P., k. 407v-409,
- faktury I. F. z apteki, k. 25, 26, 80, 214, 368, 369, 371,
- faktury A. P. z apteki, k. 334, 335.

W dniu 14 sierpnia 2016 roku I. F. zakupiła meble w postaci łóżka i kompletu szczytów za kwotę 359,99 zł.

W dniu 19 sierpnia 2016 roku I. F. zakupiła meble w postaci regału półkowego oraz półszafy za łączną kwotę 476,43 zł.

W dniu 31 grudnia 2016 roku I. F. zakupiła meblościankę za kwotę 1199 zł.

W dniu 19 lutego 2017 roku I. F. zakupiła komodę oraz wersalkę za łączną kwotę 1099,98 zł.

Dowód:

- faktury, k. 27, 28, 77, 97, 122, 123, 221, 222.

Na koszty utrzymania małoletnich F. i F. P. (2) składają się wydatki na wyżywienie, odzież i obuwie, środki czystości, higieny, fryzjera, udział w opłatach, koszty rekreacji, leki. Zasadniczo koszty te od rozwodu rodziców nie uległy zmianie.

Dowód:

- zeznania I. F., k. 405v-407v,
- zeznania A. P., k. 407v-409,
- paragony i faktury za zakup żywności i środków chemicznych, k. 79, 84-86, 132-136, 198-205, 208-210, 344-367,
- paragony i faktury za zakup obuwia i odzieży, k. 81-83, 96, 127-131, 206-207, 211-213, 215-216, 233, 372-386,
- paragony za usługi fryzjerskie, k. 125, 231, 402, 403.

Po rozwodzie A. P. zamieszkał ze swoimi rodzicami, zajmując się remontem drugiej części ich domu, która dotychczas przez wiele lat nie była używana i wymagała remontu generalnego, tj. ponownej wylewki posadzki, założenia wszystkich instalacji, ocieplenia i wymiany dachu. Na ten cel A. P. zużytkował środki przekazane mu przez byłą żonę w ramach podziału majątku wspólnego, jak też środki, które zaciągnął w ramach pożyczki. Aktualnie A. P. ukończył już 90% prac. Dzięki temu ma przestrzeń życiową dla siebie, swojej partnerki i ich córki, jak też dla małoletnich synów, gdy go odwiedzają.

Dowód:

- zeznania A. P., k. 407v-409,
- zeznania A. G., k. 235-236,
- zeznania E. P., k. 236-237,
- umowa pożyczki, k. 196-197.

Część pieniędzy A. P. przeznaczył również na zakup nowszego samochodu – F. (...) z 2007 roku, albowiem poprzedni samochód uległ awarii. Obecny samochód jest na tyle duży, że pomieści A. P. wraz z rodziną.

Dowód:

- zeznania A. P., k. 407v-409,
- zeznania A. G., k. 235-236,
- zeznania E. P., k. 236-237.

A. P. nadal jest żołnierzem kontraktowym. W okresie od stycznia do czerwca 2017 roku uzyskał uposażenie brutto w kwocie 19.093,35 zł, dodatki za dyżury i służbę, dodatkowe uposażenie roczne, diety, tzw. mundurówkę, zasiłek na zagospodarowanie w łącznej kwocie 7.369,17 zł brutto, a także odrębnie wypłacane świadczenie mieszkaniowe w kwocie 660 zł miesięcznie.

Dowód:

- zaświadczenie, k. 59, 238-239,
- zestawienie operacji bankowych, k. 260-286,
- kopia PIT-11, k. 187.

A. P. pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym ze swoimi rodzicami i dokłada się im do opłat kwota 500 zł miesięcznie, a jak mu brakuje środków – przekazuje im mniejsze kwoty. Gdy brakuje mu środków finansowych korzysta z karty kredytowej. Po zakończeniu remontu zamierza zamieszkać ze swoją partnerką i ich córką.

A. P. dojeżdża do pracy samochodem ok. 80 km w obie strony. Przeznacza na ten cel ok. 500 zł miesięcznie. Nadto studiuje na niestacjonarnych studiach w (...) Szkole Wyższej C. B. na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. Podnosi kwalifikacje, licząc w przyszłości na awans i wyższe zarobki. Koszt studiów wynosi ok. 333 zł miesięcznie (1998 zł za semestr). Na zajęcia uczęszcza przez 2 weekendy w miesiącu, co wiąże się z wydatkami na paliwo w kwocie ok. 200 zł. Ponosi również wydatki związane z zakupem pomocy naukowych.

Dowód:

- zeznania A. P., k. 407v-409,
- zeznania A. G., k. 235-236,
- zeznania E. P., k. 236-237,
- zaświadczenie z uczelni, k. 60,
- wyciąg z karty kredytowej, k. 63-66, 288-290,
- faktury za paliwo, k. 169-171, 174-175, 178, 180, 185-186, 188, 342, 343,
- faktura za zakup podręcznika, k. 183.

A. P. pozostaje w nowym związku, z którego pochodzi jego córka, która urodziła się w 24 kwietnia 2017 roku. Dziecka jeszcze nie uznał, albowiem do niedawna toczyło się postępowanie o zaprzeczenie jej ojcostwa przez byłego męża jego partnerki.

Dowód:

- zeznania A. P., k. 407v-409,
- zeznania A. G., k. 235-236,

- zeznania E. P., k. 236-237.

A. P. razem z partnerką pokrywa koszty utrzymania córki, jak też razem z nią zakupił wyprawkę dla dziecka.

Dowód:

- zeznania A. P., k. 407v-409,

- zeznania A. G., k. 235-236,

- zeznania E. P., k. 236-237,

- potwierdzenie płatności za szczepienia, k. 339,

- potwierdzenie zakupu zabawki edukacyjnej, k. 340,

- faktura za mleko dla dziecka, k. 341.

A. P. ma kontakt z synami w co drugi weekend oraz w trakcie tygodnia, gdy w dany weekend nie ma ustalonej styczności. W tym czasie A. P. utrzymuje małoletnich, w tym jeśli zachodzi taka potrzeba zakupuje leki oraz zapewnia rozrywkę i rekreację, kupuje zabawki.

Dowód:

- zeznania A. P., k. 407v-409,

- zeznania E. P., k. 236-237,

- potwierdzenie zapłaty za salę zabaw, wyjście do kina i na basen, k. 158, 159, 192,

- faktury i paragony za zakup odzieży, obuwia, zabawek, książeczki, roweru, k. 176, 177, 186, 189, 190, 193, 195, 333, 336, 337, 338

(...) I. F. ma z poprzedniego związku dziecko, na które płaci alimenty.

Partnerka A. P. ma z poprzedniego związku dziecko, na które otrzymuje alimenty.

Dowód:

- zeznania A. P., k. 407v-409,

- zeznania A. G., k. 235-236,

- zeznania I. F., k. 405v-407v.

Sąd rozważył, co następuje:

Powództwo małoletnich F. i F. P. (2), jak też powództwo wzajemne A. P., należało oddalić.

Jak wynika z treści pozwów podstawę prawną każdego żądania stanowi przepis art. 138 ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, zwanej dalej k.r.o., zgodnie z dyspozycją którego w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Pokreślić jednak należy, że do stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu przepisu art. 138 k.r.o. należy wziąć pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znaczących i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na zakres obowiązku

alimentacyjnego (podobnie Sąd Najwyższy w uchwale z 16 grudnia 1987 roku, III CZP 91/86, LEX nr 3342). Podkreślić również należy, że zmianę stosunków trzeba badać od momentu zapadnięcia ostatecznego zapadłego między stronami orzeczenia w przedmiocie alimentów lub umowy (ugody), która się do niego odnosi. W realiach niniejszej sprawy, należało zatem zbadać, czy od momentu uprawomocnienia się wyroku w sprawie X RC 335/16, doszło do takiej zmiany stosunków po stronie powodów (pозwanych wzajemnych) lub po stronie pozwanego (powoda wzajemnego), która uzasadnia z jednej strony żądanie podwyższenia alimentów, a z drugiej strony – obniżenia alimentów.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że w niniejszej sprawie bezsporne jest, że obowiązek dostarczania małoletnim powodom (pозwanym wzajemnym) środków utrzymania i wychowania wynika z przepisów art. 128 k.r.o., art. 133 § 1 k.r.o. i art. 135 § 1 i 2 k.r.o.

Stosownie do dyspozycji przepisu art. 128 k.r.o. obowiązek alimentacyjny, czyli obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Znaczenie zasadnicze ma jednak treść przepisu art. 133 § 1 k.r.o., z którego wynika, że rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

W realiach niniejszej sprawy F. i F. P. (1) to osoby niepełnoletnie, bez majątku własnego, podlegające obowiązkowi edukacji, nie mające w związku z tym zdolności do samodzielnego utrzymania. Tym samym na rodzicach dzieci spoczywa ustawowy ciężar zaspokajania ich usprawiedliwionych potrzeb.

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z treścią przepisu art. 96 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotowywać je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień. Obowiązek alimentacyjny stanowi konkretyzację tych zasad ogólnych, a jego zakres określają przepisy art. 135 § 1 i 2 k.r.o. Zgodnie z ich treścią **zakres obowiązku alimentacyjnego zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego**. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego, w takim przypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Sąd, ustalając stan faktyczny sprawy, miał na uwadze treść przepisu art. 227 k.p.c., a mianowicie, że przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Jako że meritum niniejszego postępowania stanowi rozstrzygnięcie w przedmiocie zmiany dotychczasowego orzeczenia w zakresie alimentów, jedynie fakty wpływające na tę okoliczność mogły stanowić przedmiot ustaleń faktycznych czynionych przez Sąd.

Sąd miał również na względzie treść przepisu art. 316 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd wydaje wyrok po zamknięciu rozprawy, biorąc pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

W ocenie Sądu, zgromadzone w aktach sprawy dokumenty – jako sporządzone w sposób przewidziany prawem oraz przez podmioty do tego uprawnione – uznać należy za wiarygodne. Zdaniem Sądu, po bezpośrednim zapoznaniu się z materiałem dokumentarnym zastrzeżeń tych nie sposób faktycznie sformułować, albowiem brak jest okoliczności, które wpływałyby negatywnie na ocenę tego materiału.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków: E. P. i A. G.. Zeznania świadków potwierdzały się w zeznaniach pozwanego (powoda wzajemnego), jak też w części przedłożonej dokumentacji. Z zeznań tych wynika przede wszystkim, że A. P. faktycznie po rozstaniu z żoną zamieszkał z rodzicami, urodziło mu się kolejne dziecko, podjął się remontu części domu, na co spożytkował posiadane środki finansowe, jak też partycypuje w kosztach swojego utrzymania, mieszkając u rodziców, jak również w kosztach utrzymania córki. W zeznaniach tych nie stwierdzono nieścisłości czy jawnych przekłamań.

Sąd uznał zeznania I. F. i A. P. za częściowo wiarygodne. Sąd powziął bowiem wątpliwość co do tej wiarygodności w odniesieniu do dochodów rodziców małoletnich F. i F. P. (2). Zarówno w przypadku ich matki, jak i ojca, po skonfrontowaniu ich zeznań ze zgromadzonymi w sprawie dokumentami, wynika, że każde z rodziców ww. chłopców ma w istocie dochody wyższe niż deklaruje. W pozostałym zakresie zeznania te znajdują potwierdzenie w dokumentach, a także częściowo wzajemnie, gdy dotyczy to relacji każdego z rodziców z małoletnimi dziećmi.

Przechodząc do meritum sprawy wskazać należy, że F. i F. P. (2) nie są w stanie utrzymać się samodzielnie (art. 133 § 1 k.r.o.), albowiem nie mają majątku i własnych źródeł dochodu, a nadto kontynuują edukację, co powoduje, że nie są zdolni do osiągania własnych dochodów. Oznacza to, że koszty ich utrzymania i wychowania spoczywają nadal na rodzicach.

W ocenie Sądu nie doszło do istotnych zmian, tak po stronie małoletnich dzieci, jak i ich rodziców, które nakazywałyby ingerencje w prawomocne ustalenie dokonane przez Sąd Okręgowy w S. (...) ledwo ponad rok temu (w czerwcu 2016 roku). Powtórzyć bowiem należy, że dla zmiany dotychczasowej wysokości alimentów niezbędne jest wykazanie, że przemawiające za tym warunki i okoliczności mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego (podobnie Sąd Najwyższy w uchwale z 16 grudnia 1987 roku, III CZP 91/86, LEX nr 3342). Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że nie zmieniły się koszty utrzymania F. i F. P. (2). Jak wynika z zeznań I. F., F. P. (1) nadal uczęszcza do szkoły podstawowej, korzysta z bezpłatnych pomocy szkolnych, jeździ na wycieczki. Zużywa odzież i obuwie. Wymaga żywienia. Co istotne, po stronie małoletniego nie doszło do zmian, co zresztą podkreślała w swoich zeznaniach jego matka. W odniesieniu do F. P. (2) okresowo pojawił się większy wydatek, jakim była opłata za przedszkole w kwocie ok. 200 zł miesięcznie, gdyż chłopiec od września 2016 roku zaczął realizować plan edukacji przedszkolnej. Niemniej jednak aktualnie F. P. (2) uczęszcza do nieodpłatnego punktu przedszkolnego, co oznacza, że opłaty takiej matka małoletniego nie ponosi. Mając na uwadze przywołany wyżej przepis art. 316 § 1 k.p.c., należy przyjąć za podstawę wyrokowania to, co ma miejsce w czasie zamknięcia rozprawy, a skoro obecnie przedszkole F. P. (2) nie generuje wydatków, to nie mogą one wpływać na zakres potrzeb alimentacyjnych chłopca. Strona powodowa (pозwana wzajemnie) nie wykazała, aby po stronie małoletnich F. i F. P. (2) doszło do zmian na innych polach ich funkcjonowania, stąd trudno uznać, aby ziściły się w ich przypadku przesłanki z art. 138 k.r.o.

W ocenie Sądu doszło do zmian po stronie I. F., ale nie w kierunku, który usiłowała wykazać, tj. nie doszło do pogorszenia jej sytuacji życiowej. Matka małoletnich próbowała wykazać, że jej sytuacja jest gorsza, albowiem obecnie A. P. nie dokłada się już do opłat i kosztów utrzymania mieszkania, co powoduje, że całość opłat musi ponosić sama, podczas gdy w czasie małżeństwa koszty te były dzielone. Sąd miał jednak na uwadze, że I. F. dobrowolnie dokonała podziału majątku wspólnego pochodzącego z okresu małżeństwa z A. P. i dobrowolnie przyjęła na siebie obowiązek spłaty kwoty 72.200 zł na rzecz A. P., do czego podkreślić należy zobowiązała się już w trakcie sprawy rozwodowej. Nadto I. F. pozostaje w nowym związku z mężczyzną, z którym zamieszkuje, a który dokłada się do wszelkich opłat. Nie jest zatem tak, że tylko I. F. pokrywa koszty utrzymania mieszkania i mediów. Nadto obecnie I. F. może ponosić niższe koszty dojazdów do pracy, albowiem może je dzielić z partnerem, który pracuje w tym samym zakładzie i w tych samych godzinach co matka małoletnich chłopców. Z zeznań I. F. wynika również, że koszty utrzymania mieszkania i mediów nie zmieniły się, a zatem nie obciążają bardziej niż w czasie sprawy rozwodowej.

W ocenie Sądu szereg poczynionych przez I. F. wydatków nie może uchodzić za podstawę do podwyższenia alimentów. Wszak część tych wydatków miała charakter jednorazowy i nie zawsze uzasadniony w rozumieniu art. 135 § 1 k.r.o. Jak bowiem wynika z zeznań rodziców małoletnich, gdy A. P. wyprowadził się z mieszkania, to pokoje chłopców były w pełni umeblowane i nic nie zostało z nich zabrane. Brak jest zatem podstaw, aby przyjąć, iż wymiana mebli (remont) był w tym zakresie niezbędny. Do kosztów uzasadniających podwyższenie alimentów Sąd nie zaliczył zakupu routera, roweru, wykonania badań, przejazdów autostradą, kosztów parkingu, zakupu hulajnogi, power banku, albowiem były to wydatki jednorazowe, a alimenty są świadczeniem okresowym i obejmują koszty czynione stale. Nadto trudno przyjąć, aby koszty przejazdów autostradą czy parkingu należały do zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletnich chłopców.

Nie można również tracić z pola widzenia, że A. P. poza uiszczanymi alimentami czyni wydatki na rzecz synów, gdy ci pozostają pod jego pieczęcią, co oznacza, że w czasie ustalonych kontaktów matka małoletnich tych wydatków ponosić nie musi (np. w zakresie wyżywienia, zapewnienia rozrywki, itp.).

Zdaniem Sądu, choć po stronie A. P. doszło do dość istotnych zmian, to nie mają one takiego charakteru, jak wymaga tego przepis art. 138 k.r.o. Wskazać bowiem należy, że Sąd dostrzega, iż A. P. urodziła się córka, co ze względów oczywistych zwiększa wydatki, ale pamiętać należy, że decyzje o posiadaniu dziecka powinny być wyważone, w szczególności gdy dana osoba ma już dzieci z poprzedniego związku i obciąża ją obowiązkiem alimentacyjny. Skoro jednak ktoś decyduje się na kolejne dziecko, to rodzi się przekonanie, że dana osoba robi to świadomie, licząc się z jeszcze większymi obciążeniami finansowymi niż dotychczas. Nie może być zatem wystarczającą podstawą do obniżenia alimentów fakt, iż A. P. ma kolejne dziecko. A. P., widząc że brakuje mu środków, nie powinien zwracać się o obniżenie alimentów na rzecz synów, ale powinien szukać oszczędności po swojej stronie, np. poszukać tańszych studiów, względnie z nich zrezygnować, bądź też może powinien wcześniej rozważyć wynajęcie mieszkania, aniżeli czasochłonny i kosztowny remont, jak też zakup tańszego samochodu (również w zakresie kosztów paliwa, które on spala).

A. P. wskazał, że wzrosły jego wydatki nie tylko w związku z narodzinami córki, studiami, ale także związane z kontynuacją remontu. W ocenie Sądu nie można jednak tracić z pola widzenia, że dochody A. P. również nieznacznie wzrosły, a przede wszystkim zdaniem Sądu nadal posiada on możliwości by łożyć na utrzymanie synów, o czym świadczy nieznaczna wartość żądania w zakresie obniżenia alimentów.

Podkreślić w tym miejscu należy, że Sąd kierował się również art. 135 § 3 k.r.o., zgodnie z którym na zakres świadczeń alimentacyjnych nie wpływają:

- 1) świadczenia z pomocy społecznej lub funduszu alimentacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169 i 195), podlegające zwrotowi przez zobowiązanego do alimentacji;
- 2) świadczenia, wydatki i inne środki finansowe związane z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 3) świadczenie wychowawcze, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195);
- 4) świadczenia rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.).

W konsekwencji, przy ustalaniu sytuacji dochodowej małoletnich i ich matki Sąd nie mógł wziąć pod uwagę świadczenia wychowawczego – tzw. 500 plus.

Zdaniem Sądu, bez znaczenia dla niniejszej sprawy są wzajemne rozliczenia byłych małżonków – I. F. i A. P.. Jak bowiem słusznie zauważył Sąd Najwyższy, spory między małżonkami co do poszczególnych składników majątku wspólnego nie mogą wpływać na orzeczenie o obowiązku alimentacyjnym (wyrok SN z 11 lipca 1997 r., II CKN 277/97, opublikowane w: LEX nr 83844). Warto jednak mieć na uwadze, że po dokonaniu podziału majątku wspólnego I. F. dysponuje 80-metrowym mieszkaniem, podczas gdy A. P. dysponował jedynie kwota 72.200 zł, za którą nie byłby w stanie zakupić nieruchomości o podobnych parametrach (tak co do wielkości, jak i co do stanu).

Reasumując, mimo tego, że zarówno po stronie małoletnich powodów, jak i ich rodziców doszło do pewnych zmian, to nie mają one charakteru zmian istotnych w rozumieniu art. 138 k.r.o., a tym samym nie uzasadniają one konieczności modyfikacji dotychczasowego orzeczenia o alimentach.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w punkcie I. i II. wyroku.

Wobec tego, że małoletni F. i F. P. (2), reprezentowani przez matkę, przegrali w ramach wniesionego powództwa, ale wygrali w zakresie powództwa wzajemnego, jak też że A. P. wygrał w zakresie powództwa głównego, ale przegrał w zakresie własnego powództwa (wzajemnego), Sąd uznał, że należy między nimi znieść wzajemnie koszty procesu. Każda ze stron była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, każda ze stron aktywnie uczestniczyła w procesie oraz każda odnotowała takich sam wynik końcowy procesu, stąd ich sytuacje są niemal identyczne. Uzasadniało to zatem rozstrzygnięcie zgodne z art. 100 k.p.c.

SSR Paulina Arendt